

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 400 D, na $\frac{1}{2}$ strani 200 D, na $\frac{1}{4}$ strani 100 D, na $\frac{1}{12}$ strani 65 D, na $\frac{1}{24}$ strani 35 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 para, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz «Kmetovalca» so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 20. Ljubljana, 31. oktobra 1923. Letnik XL.

Obseg: Globoka jesenska brazda. — Železni obračalni plugi. — Zakaj ne napreduje naša gorenjska živinoreja. — Kako je postopati z letošnjimi mošti in vini in kako oživeti vinsko kupčijo? — Čiščenje v naši živinoreji. — Razstava ple-menske živine v St. Jurju ob j. ž. — Kmetijska pisma z naše severne meje. — Poučno potovanje učencev maribor-ske vinarske in sadjarske šole. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Opozorilo našim podružnicam! — Inserati.

Globoka jesenska brazda.

Ali si že kdaj opazoval debelo peso, ki je rastla na rigolani, t. j. na globoko obdelani zemlji? Na pr. v kakem nanovo zrigolanem vinogradu ali pa nanovo pripravljeni drevesnici? Še enkrat tako debela je pesa, ki raste po takih prostorih. Sicer ni prav, da se novi trtni in drevesnični nasadi porablja-tjo tudi za peso, ali za to ne gre v tem primeru. Važno je, da vemo, kako nam pesa po takih mestih uspeva! Veselje jo je opazovati, kako bujno raste.

Pri pesi se najbolj očitno vidi, kako dobro ji ugaja globoko obdelana zemlja. Takí uspehi in zgledi so napotili skrbne gospodarje po drugih krajih, da so začeli svoje njive sploh globokeje obdelovati, in sicer v prvi vrsti za peso, ki je za tako delo najbolj hvaležna. Ugoden uspeh globokejšega oranja se je poznal pozneje pa tudi pri drugih sadežih, tako da so se pridelki splošno dvignili.

Tudi za naše kraje nastaja važno vprašanje, če ne bi poiskali nove in večje rodovitosti v globokejše plasti naše zemlje. Res je, da nimamo povsod pripravne zemlje za globokejše obdelovanje. Tam, kjer je zgornja plast plitva, spodnja pa prodnata ali pa kamnita, kakor na pr. po kraških tleh, tam ni prilike za globoko oranje. Kjer imamo pa debelo plast dobre in rodovitne zemlje, tam je pa prilika za globoko obdelovanje ugodna.

Čas za to delo je sedaj, ko delamo praho. Globoka brazda se priporoča v pričetku le za gotove sadeže, predvsem za peso in take okopavine, kate-

rim močno gnóžimo, zaradi tega, da mrtvico, ki jo spravljamo na vrh, čimpreje in čimbolj oživimo. Tudi naši zeljniki bi veliko pridobili na svoji rodovitosti, če bi jih jeseni globoko preorali.

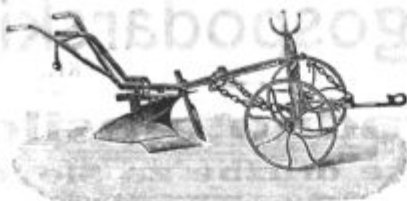
Za globoko obdelovanje je treba močnega orodja. Na večjih posestvih imajo za to železne „rajolne pluge“, ki so težki in potrebujejo po dva para živine ali pa motorno silo. Za razmere malega posestva bo zadostovalo, če poglobimo sedanjo plast zemlje, ki je pri nas vobče bolj plitva, z navadnimi „Sackovimi“ plugi, ki imajo spredaj na gredlju manjši predlemež, tako da se brazda hkrati v dveh potih reže, najprej z vrha in za tem do tal in se obe brazdi obračata skupaj, vendar tako, da leži vrhnja brazda spodaj na dnu glavne brazde. Ti plugi se dajo uravnjavati tudi za nekoliko globočje oranje, kakor z našimi navadnimi plugi. Velik uspeh bi se dal doseči pa tudi samo z rahljanjem spodnje plasti, ki bi na ta način oživela in postala bolj rodovitna. Kjer je torej prilika za poglobljevanje sedanje brazde ugodna, tam naj se skuša dosedanja rodovitost zemlje dvigniti tudi z globokejšim oranjem, oziroma z rahljanjem spodnje plasti, ker se na globokejše obdelani zemlji vsi sadeži bolj sponašajo, kakor pa na plitvo obdelani.

—n.

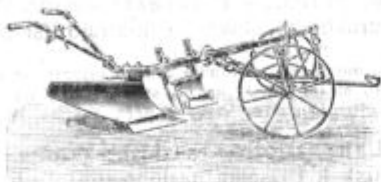
Železni obračalni plugi.

Dobro orodje je največje važnosti za uspešno obdelovanje in večjo rodovitost zemlje. Z dobrim plugom ne gre le delo veliko lažje od rok, ampak tudi vrednost dela je veliko večja. Kot prav dobri

plugi za lahko in srednje težko zemljo veljajo danes **obračalni plugi**, ki so čisto železni in ki imajo eno samo desko, ki se obrača zdaj na eno zdaj na drugo stran. Ti plugi so okretni in lahki za delo, tako da zadostuje ena oseba za strežbo.

Pod. 35. Obračalni plug.

Pod. 36. Sackov plug.

Največ vredno pri tem plugu je pa to, da izvrstno dela, da brazde **krepko ruši in rahija**. Posebnega pomena je pa tudi to, da obrača vse brazde na eno stran, tako da je vsa njiva po **vsem njenem površju enakomerno in do dobrega obdelana**. Pri tem oranju odpadejo razori, ki pri nas močno znižujejo vsakoletni pridelek. Sicer pa delamo tudi s tem plugom lahko razore in kraje, če hočemo in nam je na tem ležeče. S tem pa, da odpadejo razori in da pritegnemo vse površje k rodovitosti, s tem se pridelki povsod izboljšajo. Pod. 35. nam kaže obračalni plug, ki je po svoji sestavi, po plužnji itd. močno podoben Sackovemu plugu (pod. 36.). Vrh plužnje je praktična priprava za uravnavanje globočje ali bolj plitve brazde. Ti plugi prodirajo čim dalje bolj. Pri nas se priporočajo posebno za gorenjske razmere. Dobe se pri Kmetijski družbi za ceno, ki je navedena na ovojnem listu.

Zakaj ne napreduje naša gorenjska živinoreja.

Na Gorenjskem, osobito v radovljiškem okraju (Bohinj, Kranjskogorska dolina, i. dr.) je živinoreja za tamkajšnje kmetovalce življenjskega pomena. Nazadovanje te prve in glavne veje gorenjskega gospodarstva sili tamkajšnje posetnike h gibanju, ki stremi za izboljšanjem sedanjega stanja. Vprašanje živinoreje stopa tu, osobito v zadnjem času, vedno bolj v ospredje in treba je spregovoriti o tem vprašanju popolnoma nepristransko in odkrito strokovno sodbo.

I. Podlago gorenjski živinoreji tvorijo planine. Živinorejci imajo deloma lastne skupne (srenjske) planine, deloma imajo pravico do servitutne paše na erarskem, oziroma svetu verskega zaklada, ali na svetu veleposestnikov, deloma imajo pa najete planine. Pri obhodih večine teh planin tekom letošnjega poletja, se je s podrobnim ogledom na licu mesta doglalo, da so skupne srenjske planine večinoma v jako slabem stanju; videlo se je, da lastniki mnogih srenjskih planin ne storijo skoraj nič ali popolnoma

nič za izboljšanje istih. Ugotovilo se je, da so velike površine teh planin **popolnoma poraščene z raznim grmovjem**, ki se vedno bolj širi in grozi tamkajšnjo pičo pašo v bodočnosti popolnoma omejiti in zatreti: neverjetno, ali resnica je, da lastniki planin tega dejstva ne uvažujejo ter ne prično z energičnim iztrebljenjem raznega grmovja na lastnem svetu, kjer bi bilo to z ozirom na teren upravičljivo. Vse to vidijo planšarji, ne store pa ničesar. Nadalje se je ugotovilo, da so na marsikaterih planinah **pota v slabem, deloma v najslabšem stanju**, tako da je živina, ki jih uporablja, v veliki nevarnosti. Nadalje se je ugotovilo, da se **gnoj malokje ali pa sploh ne uporablja**. Povečini planin leže že dolga leta veliki kupi (ponekod od 50 do 80 m³!) **izvrstnega kompostiranega gnoja**, po katerem raste šavje in kopriva; nikomur ne pride na misel, da bi se ta dragoceni gnoj izkoristil! In vendar je skoraj povsod v bližini staj nekaj več ali manj ravnega, lepo pristopnega pašnega sveta, kamor bi se ta kompost lahko znosil, oziroma poneko tudi zvozil, s čimer bi se rodovitost planine vsaj v bližini staj znatno dvignila. Nadalje je **na mnogih mestih nanešenega mnogo kamenja** po takozvanih „ravnih“ ali goljavah, katero bi se dalo izlahka odstraniti in bi se s tem povečalo površino pašnega sveta. Planšarji, opozorjeni na to, skomizgnejo z rameni ter iščejo vse mogoče izgovore, a utemeljiti teh izgovorov ne morejo. S tem odstranjevanjem kamenja se ne misli, da bi morali ruvati skale iz zemlje, temveč misli se na nabiranje na primernih mestih onega kamenja na kupe, pod katerim je prst, ki je drugače izgubljena za rast; ponekodi nanašajo hudourniki leto za letom več kamenja na lepe goljave z globoko zemljo; tam ne bo trajalo dolgo, ko bodo te goljave sploh izginile pod naplavi kamenja. Z nabiranjem bi se pa to onemogočilo, a to delo bi lahko opravljali marljivi pastirji.

V Bohinju so nekatere planine res silno skalovite in strme ter težko dostopne, kjer mora porabiti živina mnogo telesne energije že za vrtoglavo plezanje čez skale in prerivanje skozi goščavo, a žalostno je videti, da se nahajajo ravnotam lepe goljave v kotlinah (konte), včasih v precejšnji površini, ki so **deloma ali skoraj popolnoma pokrite s šavjem**. Res je, da krave v sili jedo šavje in da se lahko poklada isto tudi prasičem, toda šavje raste na najbolj gnojnem in ravnem svetu, **kjer bi trava krasno uspevala**. Reklo se mi je, da šavja ni mogoče uničiti, ker ima globoke in na vse strani razraščene korenike. Res je, da ga je težko uničevati, ali imamo dokaze, da se z dobro voljo tudi to doseže; vidimo namreč, da so ga Starofužinarji v veliki konti na planini „V Lazu“, ki je bila vsa poraščena s tem grdim plevelom, v teku dveh do treh let popolnoma zatrli, toda oprijeli so se tega dela energično in vztrajno. A nikjer se v Bohinju ne opazi, da bi posnemali ta lep zgled.

Na nekaterih bohinjskih planinah je tudi vsepolno **naravnih jam in globokih skalnih razpoklin (rupe)**, n. pr. na planini „Lopočnica“, „Krstenica“, „Ovčarija“, i. dr. — Vsako leto ponesreči lepo številce živali v teh rupah. In neverjetno, toda dejstvo je, da te konte nihče ne ograjuje, oziroma, kar je teh rup ozkih, pokrije s skalami, ki so povsod v bližini. Ako bi se pa pripravljalo zavarovanje živine proti nezgodam, bi gotovo mnogi tamkajšnjih planšarjev majali z glavami ter bi predvidno večina njih ne bila za kako

zavarovanje, dasiravno je malokje tako potrebno, kakor v Bohinju.

Dobé se tudi jako velike konte (goljave), n. pr. na Velem polju, kjer bi bilo jako umestno, ograditi en gotov del istih ter tam kositi travo, ki bi se porabljala za krmljenje v času viharjev ali snega.

Kar se tiče raznega grmovja (ruševja, bukovja, smrdikovja) ter tudi borovničevja in „burje“ (rhododendron), je omeniti, da bi se moralo trebiti na mestih, kjer je to z ozirom na skalovitost in strmst lego upravičeno. Dobe se namreč mesta, kjer bi bilo naravnost na kvar planini, ako bi se odstranilo vse ruševje, ker bi se s tem uničila še tista borna pašna tla, katera bi deroča voda kmalu tako izprala, da bi se pokazale gole skale. Toda opasno razširjenje ruševja v višjih legah bi bilo omejevati, ter na mestih, ki niso tako izpostavljena deroči vodi, do tri četrtine izsekati, s čemer bi se pridobilo mnogo dobrih pašnih tal. Seveda povsodi bi bilo računati s talnimi razmerami in slučajnimi prilikami, katere pa vsak planšar-domačin dobro pozna. Tem treba edinole dobre volje. Pregovor pravi, da je začetek že polovica dela, zato je nujno treba, da se prično srenje gibati in delati.

Planšarjem treba biti tudi dobro poučenim o temeljih planinskega gozdarstva. Ni dobro goličiti gozda tam, kjer to ni z ozirom na teren upravičeno, ker v višjih legah potrebujeta gozd in planina drug drugega, se spopolnjujeta, in ako planšar ne upošteva gozda tam, kjer bi to moral, gre to gotovo v škodo planine.

II. V gospodarskih odborih, ki oskrbujejo srenjske planine, so mnogokrat možje, ki so ali premalo trdne volje za gospodarstvo na skupnem svetu z mnogokrat neubogljivimi in nesložnimi solastniki, ali se pa za to važno delo premalo zanimajo, ali se pa boje storiti potrebne korake, ker se boje „zamere ljudi“, pa tudi vsled slabih izkušenj, ki jih imajo vsled znane nesložnosti naših ljudi pri skupnih zadevah, tako da je oskrba skupnih planin splošno v slabih rokah. In ravno v tej okolnosti tiči glavno zlo: ako bi gospodarski odbor izvrševal svoje naloge in dolžnosti brezobzirno, bi bilo naše planšarstvo danes v mnogo boljšem stanju kakor je, in s tem tudi vsa naša živinoreja.

III. Planšarji se ne lotijo radi dela za skupno korist; zanašajo se eden na drugega, dasiravno bi lahko uvideli, da je skupno delo v veliko korist vseh upravičencev. Opisana lastnost ima zopet svoj izvor v nepoučenosti gospodarskega odbora o važnosti poslovanja, kakor mu ga nalaga deželni zakonik iz l. 1912. Drugače bi gotovo mnogo strožje postopali.

IV. Na skupnih planinah se gospodari skrajno ekstenzivno, to je: ne stori se za planino nič, ista naj sama daje pašo, ne da bi planšar kaj zboljševal, gnojil, itd. Kakor da bi bila planina neizčrpana! Naš planšar se nerad ali pa sploh ne loti melioracij (zboljšavanj) planin, akoravno bi se moral zavedati, da z zboljšanjem dvigne rodovitost in vrednost planine in da bo na zboljšani planini lahko ređil več živine, ki bo donajala več mleka, torej tudi več dobička. Jasno je, da bi delal vse to edino v svojo lastno korist.

V. Na mnogih planinah je opaziti neprimerno veliko število osebja, ki ni zadosti zaposleno, dasi je po zgornjih izvajanjih na planinah dovolj prepotrebne dela. Ni dvoma, da bi se našla pot, kako zaposliti te nadštevilne delovne ljudi na planinah, kjer je

dela več kakor dovolj, ako se hoče planina zboljševati; za ta dela bi jih morala srenja seveda primerno odškodovati. Taka dela bi bilo najbolje oddajati na akord. Nadalje se je opazilo, da na planinah ni povsodi pravega nadzorstva, da gospodarski odbor nima potrebnega ugleda in da so ljudje ponekod jako neubogljivi in svojeglavni. Kar je v kraju energičnih mož, ti neradi sprejmejo izvolitev v gospodarski odbor, tako da pridejo na ta velevažna mesta ponajveč manj sposobni in manj energični ljudje, ki se niti izdaleka ne zavedajo, kakšne dolžnosti jim nalaga zakon in dobrobit srenje.

VI. Tudi pri servitutnih planinah pride nedelovnost upravičencev do izraza. Šumske uprave puste vejevje posekanega lesa večkrat raztreseno na okrog po tleh. Res je, uprava bi bila dolžna, to vejevje spravljati pri posekih na kupe in za v bodoče je to ponekod tudi predvideno; toda dobe se mnoge trate, kjer je malo lesne zarasti in kamenja, a leži na tej lepi ruši kroginkrog vejevje, ki bi ga moral planšar pač sam v svojo lastno korist spravljati na kupe in eventuelno v sporazumu s šumskimi organi požgati. S tem bi bilo na nekaterih tratah pridobljeno najmanj za 30 odstotkov več paše! Tega pa dotični planšarji nikjer ne store.

VII. Prikrajanje servitutnih pravic. Kardinalni vzrok nazadovanja je pa ta, da je poteklo pri nekaterih planinah 30—40 let, odkar so se iste cenile glede na pašni donesek, katerega jamčijo odvezne listine upravičencem servitutnih planin, ter se s tem nanovo uredile. V tej dolgi dobi so gotove skupine upravičencev pri servitutni paši hudo prikrajšane; in, da navedem par primerov, se je nedavno na neki planini ugotovilo, da imajo tamkajšnji upravičenci vsled zaraščenosti gozdov okroglo za polovico manj paše, kakor jim po listinah pritiče; na drugi strani zopet za skoraj dve tretjini manj in na neki tretji planini pa je trenutno krita komaj ena sedminka pašne pravice. Umevno je, da mora priti v teh razmerah živina shuššana s planin, kaj šele, ako bi v takih razmerah planšar pričakoval kaj posebnega od svojega sirarstva. Ako bi te pašne skupine poračunile škodo, ki jo imajo od omenjenih primanjkljajev skozi pretekla leta, bi videli lepe številke neupravičene izgube.

Posledice opisanih razmer se vidi: planine, ki bi morale dajati na primer 200—300 litrov mleka dnevno, dajejo danes samo 50—80 litrov. Ureditev servitutnih planin bi se morala vršiti vsaj vsakih 10 let, kar je pri merodajnih oblastih že predvideno.

Odpomoč danim slabim razmeram bi bila v tem, da se lotijo živinorejci nemudoma v vztrajnim zboljševanjem lastnih planinskih paš, s popravo potov, z ograjevanjem nevarnih jam (rup), gnojenjem stajam bližnjih poljan, ter, kjer se to še ni zgodilo, da zahtevajo novo uredbo servitutnih paš. Priznati treba tudi, da bi organi šumskih uprav in upravičenci servitutnih planin mnogo lepše med seboj izhajali, ako bi se vršile regulacije servitutov pogostejše.

VIII. Pastirjem je dana važna naloga na planini; od njih je odvisno marsikaj, in kar je glavno, pravilno izrabljanje različnih paš omogoča le izveden in marljiv pastir. Zato bi bilo treba nastavljeni samo zanesljive in izvedene ljudi za pastirje. Treba jih je tudi primerno boljše plačevati. Le dober pastir omogoči pravilno izrabo planin s primernim kolobarjenjem.

Vsi našteti činitelji skupaj predstavljajo vzrok, zakaj na Gorenjskem živinoreja ne napreduje, temveč preje nazaduje.

Opisana dejstva dokazujejo, da ob takih planinskih razmerah ne more priti naš živinorejec na zeleno vejo, **ako ne prično gospodarski odbori planinskih srenj čimprej z vztrajnim, resnim delom na polju izboljševanja planinskih paš.**

Stvar planinskih odborov bi bila, da kot posvetovalni organi agrarskih operacij delajo redne obhode, planin po gotovem načrtu, ker brez upoznanja razmer na posameznih planinah na licu mestu ni mogoče dobiti prave slike o položaju in dejanskih potrebah. Kajti, četudi so člani teh odborov večinoma sami planšarji, vendar poznajo predvsem le prilike lastnih planin, a ne poznajo vseh prilik sosednjih planin, ki so lahko čisto različne; zato jim je tudi brez lastnih obhodov presojanje položaja otežkočeno.

Tako važni posvetovalni organi naših agrarskih operacij, kakor so planinski odbori, bi morali imeti brezpogojno natančen upogled v vse planinske razmere svojega okraja, o katerih bi se morali prepričevati na licu mesta.

Jos. Sustič, Radovljica.

Kako je postopati z letošnjimi mošči in vini in kako oživeti vinsko kupčijo?

Lepemu vremenu v drugi polovici septembra in v tem mesecu ter previdnosti pametnih vinogradnikov se je zahvaliti, da je izpadla letošnja vinska letina v Sloveniji glede kakovosti mnogo bolje kakor lani in da je zaostala le glede količine za lansko približno za $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$. Še začetkom septembra so bili prav žalostni izgledi na izid letošnje trgatve in gotovo nihče ni več računil, da bi mogel letošnji vinski pridelek v Sloveniji enačiti vsaj lanske letine. Nenadoma se je pa vse tako imenitno obrnilo, da moremo sedaj primerjati letošnji pridelek povečini z onim letnika 1920. Kdor je pa šele po 20. t. m. trgal in ima izbrane vrste, bo dosegel celo letnik 1921., kajti grozdje, trgano v tem času, je imelo 20—22 odstotkov sladkorja, kar odgovarja, ko mošt popolnoma povpre, 12—13,2% alkohola ($20 \times 0,6 = 12\%$).

Praskali pa se bodo za ušesi oni, ki so se vkljub vsem opominom in nasvetom s trgatvijo pre naglili, ter potrgali že vse koncem septembra ali takoj začetkom oktobra. Grozdje, v tem času trgano, je bilo, izvzemši portugalko in drugih prav zgodnjih vrst, le napol zrelo. Vino iz takega grozdja z 11—14% sladkorja bo jako kislo, grenko, sirovega okusa, nestanovitno, neharmonično in šibko, s komaj $6\frac{1}{2}$ — $8\frac{1}{2}$ % alkohola; rdeča vina bodo pa razentega še brezbarvna. Nasprotno bodo pa vina iz pozno trganega grozdja polna, harmonična, stanovitna in precej močna, povprečno z 10—11%, in ona iz finejših vrst (burgundec, traminec, silvanec, rulandec, rizling, veltlinec, modra frankinja) celo prav jaka z 12—13 $\frac{1}{2}$ % alkohola.

V drugi polovici septembra in v oktobru je bilo vreme za zoritev tako izredno ugodno, tako da ni bilo prav nikakega povoda, seči po prezgodnji trgatvi. Le tam, kjer je pričelo grozdje gniti, je bilo podbiranje potrebno. Kdor je podbiral, je znatno zadržal nadaljnje gnitje, dobil pa je tudi iz nagnitega

grozdja, ako je pravilno ravnal, dobro, lahko tudi prav dobro in dovolj močno pijačo, ker taki mošči so vsebovali 16—22% sladkorja.

Podbiranje in poznejše odbiranje gnilega in nezrelega grozdja od zdravega pri trgatvi, največja snaga v kleti pri prešanju, dobro izmivanje vse posode, zlasti sodov in pravočasno pretakanje, vsega tega se radi nekateri ogibajo, čeravno vedo, da je od takega postopanja odvisna vsa dobrot nadaljnega razvoja mošta in vina. **Snaga v kleti in pravočasno pretakanje preprečita vsakršno nadaljnje pokvarjenje vina ter mu ohranita svojo dobrotu in dosledno tudi ceno.**

Slabi, pusti ali plesnivi, osobito pa cikasti sodi, naj se pred napolnitvijo prav dobro z vročimi lugom, t. j. s skuhanjo sodo (za vsak hl se vzame $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg sode) nekaj ur izparijo, nato še s čisto vrelo vodo izmijejo, da se odstrani ves lug in potem še s čisto mrzlo vodo izplaknijo. Končno naj se še ovinijo.

Mošt, odnosno vino, napravljeno iz mnogo gnilega, nedozorelega, blatnega ali sploh nečistega grozdja, naj se prvič pretoči takoj, ko se glavna gosča sesede, t. j. 2—3 tedne po dovršenem kipenju, iz zdravega, dozorelega grozdja napravljeno, pa decembra, vsekakor pa prav zgodaj spomladi.

Glede časa trgatve gre nekaterim glavarstvom vsa čast, da so si upala izdati nekak ukaz, da se s splošno trgatvijo sme pričeti šele v gotovem času. Tako je odredilo črnomaljsko okr. glavarstvo rok za splošno trgatve v Belokrajini na 3. oktobra. Ko bi se to ne zgodilo, bi večina, zlasti v semiškem pogorju, pričela trgati že 15. septembra. Sedaj so pa vsi še taki godrnjači hvaležni, da se jih je s takim ukazom od prezgodnje trgatve zadržalo, ker so tako pridelali kvalitativno mnogo boljša vina. Je že tako, da se da pri gotovih ljudeh le s silo kaj doseči, ker na pametne in zdrave nasvete nič ne dajo, in naj pridejo ti od katerekoli strani si bodi.

Edino kar bi bilo še želeli, je, da bi postali vinogradniki tudi **glede kupčije** bolj prevdarni. Dobrih nasvetov ni mogoče tudi v tem oziru več dajati. Spametovati morajo posameznike le drage in bridke izkušnje kakor preteklo leto. Jeseni namreč, takoj po trgatvi, se navadno nastavljajo **previsoke cene**, ki še tako resne kupce prestrašijo in zbegajo. Zato so kupčije od leta do leta slabše, ker vsak hoče svoj pridelek jeseni kolikor možno drago prodati.

Temu sicer ni zameriti, ker se pridelovalni in drugi stroški od leta do leta zvišujejo, toda vse se mora ravnati in sukati v gotovem razmerju. Dogodijo se prav pogosto primeri, da se isto vino proda na spomlad ali poleti mnogo cenejše kakor jeseni kot mošt; pripeti se pa tudi, da se tisto vino poleti popolnoma pokvari. **Zato z vinom v sedanjih denarnih stiskah čimprej iz kleti, kakor hitro se nudi ugodna pri'ika, in da so skupni stroški vsaj dvakratno kriti.**

Da se vinska kupčija čim bolje in hitro odpre, hočemo pričeti zopet z **vinskimi sejmi** v posameznih krajih, ki so se tudi že pred vojno obnesli. Prvi tak sejm priredi krška občina v drugi polovici novembra v Krškem. Upamo, da bodo to vrlo občino tudi drugi večji, ob železnicah ležeči vinorodni kraji kakor n. pr. Novo mesto, Metlika ozir. Črnomelj, Brežice itd. posnemali.

Fr. Gombač.

Čiščenje v naši živinoreji.

Različno barvna živina, ki se redi po naših hlevih, je prvi znak, da smo v živinoreji še močno zaostali. Če redimo rdečelisasto živino v tistem hlevu poleg sive živine, je to očiten dokaz, da nimamo jasnih ciljev pred očmi in da se ne zavedamo dolžnosti, ki jih imamo proti skupnosti za splošno povzdigo naše živinoreje v enem in drugem delu naše dežele.

Tudi pri nas mora priti tako daleč, da bomo redili v posameznih krajih živino, ki je **enake krvi** in ki to razodeva že **po svoji vnanjosti**. Kjer je enobarvna živina doma, tam naj se redi enobarvna živina, kjer je pa lisasta živina razširjena, tam naj se lisasta živina goji. Velika napaka je to, če vpeljujemo v kraje, kjer je enobarvna živina, bike ali pa krave, ki so lisaste barve. Ravnotako pa tudi naspotno. Nezmisel je, če bi hoteli na pr. na Gorenjsko vpeljavati sive bike. Žalibog, da se je to že godilo in da se še zmeraj dogaja.

Pri živinoreji se **ne gre za trenutne uspehe**, ki jih imamo od mešanokrvne živine, in za trenutno vrednost užitka, ampak tu se gre za višje cilje in za skupne cilje in interese, ki se dajo doseči le z **enotnim in skupnim postopanjem**. V vsakem primeru je treba gledati, da vcepimo naši živini tudi **tisto vrednost**, ki se kaže v njeni **plemenski porabnosti**, v njeni **čistokrvnosti ali enakokrvnosti** in ki nam jamči, da bo zarod v svojih lastnostih podoben staršem, tako po svoji vnanjosti in barvi kakortudi po svojih lastnostih za užitek.

V tem oziru nam morajo biti pred očmi dežele, ki so v svoji živinoreji veliko bolj napredovale, ki stoje na višku razvoja in ki jih moramo danes posnemati, če hočemo kaj več doseči. Švicarja na pr. ima dvoje govejih pasem, enobarvno švisko in lisasto simodolsko. Obe pasmi sta krajevno ločeni. Bela pasma ima svoje prednosti. Riava šviska je bolj mlečna kakor simodolska, zato daje pa simodolska boljše vole za meso in za delo. **Nobenemu Švicarju na ne pride na misel, da bi redil hkrati eno in drugo pasmo ali da bi mešal eno in drugo kri in hotel ustvariti nekaj, kar bi ugajalo na vse strani.** S takim križanjem bi živina na svoji plemenski vrednosti veliko izgubila. Vsaka pasma se redi marveč čistokrvno naprej in od tod tudi ti krasni uspehi, ki so jih dosegli Švicarji s čisto rejo svojih pasem. Tako treba tudi nam postopati. Pri nas se žal na vse to premalo gleda, ter se po raznih krajih križem redijo in pripuščajo živali enobarvnih in lisastih pasem. To je velika napaka, ki nas po teh krajih naše dežele naprej in naprej tlači v razvoju naše živinoreje. **Ta menjava plemenskih živali mora že enkrat prenehati!** Ako bi imeli pri nas odnekaj bolj jasne cilje pred seboj, vse bolj bi bila naša živina danes zenačena, kakor je.

Začnimo torej tudi pri živinoreji s **čiščenjem** v najširšem pomenu besede. V krajih z enobarvno živino se začnimo ogibati živali, ki so lisaste in dajmo jih pri prvi priliki zamenjati z enobarvno živino. Živina naj se zenači po barvi, po telesnosti in po svoji notranjosti za užitek! To je prvi važni predpogoj, da pridemo tudi pri naši živinoreji **do večje plemenske vrednosti**, ki se danes najvišje plačuje. Se-

veda je **obenem** vplivati s skrbnim odbiranjem na zboljšanje vseh drugih lastnosti, ki se tičejo mlečnosti, zgodnejšega razvoja in sploh večje porabnosti za en in drug užitek. **R.**

Razstava plemenske živine v št. Jurju ob j. ž.

Živinorejski odsek podružnice v št. Juriju ob juž. žel. je priredil dne 8. oktobra v št. Juriju v zvezi s plemenskim sejmom razstavo plemenske govedi, vpisane v rodovnik ali matično knjigo.

Na razstavo je bilo prignanih 22 bikov in bikcev, 82 krav in 22 telic; na plemenski sejm pa 25 bikov in bikcev, 16 krav in 9 telic; skupaj torej 176 glav.

Premovanih je bilo 70 krav in 16 telic. Biki in bikci se niso premovali, ker bo zanje premovanje o priliki lincencovanja. Razdelilo se je na premijah 7660 Din.

Premovanje je omogočil oddelek za kmetijstvo s 5000 Din, okrajni zastop Celje z 2500 Din in Ljudska hranilnica in posojilnica v št. Jurju s 100 Din podpore.

Razstavo je posetil od oddelka za kmetijstvo g. načelnik Sancin, od Kmetijske družbe g. vladni svetnik Pavlin, od okr. glavarstva g. vet. nadz. dr. Stegu, od okrajnega zastopa pa g. glavar Pinkava.

Premovalna komisija se je pri ocenjevanju ozirala predvsem na mlečnost, in to deloma po vnanjih znakih, zlasti pa po mlečnosti, ki se je dognala s poskusnimi molžami. Od 82 prignanih krav je bila dognana za 29 krav mlečnost s poskusnimi molžami. Ker je kontrola o mlečnosti glavna naloga živinorejskega odseka, so se za dognano dobro mlečnost delile v spodbudo še posebne nagrade.

Dasi so bile krave vsled jesenskega dela zdelane, jih je bilo 80 odstotkov prav dobre zunanosti. Po dosedanjih poskusnih molžah bi bila povprečna mlečnost pri tem, da večina krav dela, 1800 l.

Namen odseka je z odbiro in pravilno rejo vzrediti iz pomurske pasme dobre molznice, ki bi bile obenem dobro porabne za delo.

Plemenski sejm to pot ni uspel. Prodalo se je le 3 bike, 1 kravo in 1 telico. **F. K.**

Kmetijska pisma z naše severne meje.

Slovenjgradec, 20. oktobra 1923.

III.

Čenjeni g. urednik! Zadnjič sem Vam pozabil povedati, da je pridelal g. Osslander na 1 ha do 700 metr. centov pese in 225 met. cent. krompirja.

Posebno važnost poklada ta mož na **obdelovanje zemlje**. Kot naobražen kmetovalec, ki je imel priložnost spoznati, da zemlja ni mrtva stvar, se je oklenil te zemlje z vso ljubeznijo; kajti ona mu nudi najpestrejšo sliko raznih zanimivih naravnih pojavov in prikazni ter mu odpre pogled v čudovit svet velike božje delavnice, v kateri deluje na milijone nevidno malih bitij. Kmetovalec pa, ki si je svest te čudovitosti božje narave, s čisto drugimi očmi motri in izvaja potrebno delo na svoji njivi in na svojem travniku — — —

Na svoji peščeni zemlji mora štediti z vlago. Zato preorje po možnosti že vse polje jeseni in opusti spomladi vsako oranje in obračanje zemlje; na ta način prepreči izhlapevanje in izgubo vlage. Nadaljnjo pripravo zemlje za pomladno setev vrši le še z razruševalcem, brano in morda tudi še z valjarjem.

Kakor na lahki zemlji, tako smatra jesensko globoko oranje oz. rahljanje tudi na težki zemlji potrebnim. Veliko važnost polaga tudi na brananje ozimnih in jarih žit v zgodnji spomladi.

Zanimivo je tudi to, da se je začel oprijemati novega nauka, da se namreč pri obdelovanju zemlje ni treba ravnati po kakem v naprej določenem razporedu za oranje in za vlačenje, ampak da je glavno gledati na to, da se ohrani zgornja plast vedno prhka in drobljiva, ali kakor pravimo „godna“. Zgornja plast naj ostane vedno „živa“. To doseže na ta način, da zemljo čim manj obrača s plugom, da skrbi samo za pravočasno rahljanje s kultivatorjem, s podzemnim plugom ali pa z navadnim Sackovim plugom, kateremu je snel desko, tako da dela samo z lemežom, ne da bi zemljo obračal.

To ima namen, ohraniti vse razne glivice, ki so najvažnejši činitelj za razkroj in rodovitnost zemlje pri najboljših življenskih pogojih in v najživahnejši delavnosti.

Nemški gospodarski strokovnjaki zatrjujejo, da ima popisani način obdelovanja zemlje, tkzv. **rahljanje** — seveda smotreno in miselno izvršeno — tako ugoden uspeh, da se s tem rodovitost zemlje pospešuje in da si prihranimo s tem tudi nekoliko gnojenja.

To vprašanje seveda še ni povsem preizkušeno in dognano, in bo za naše razmere dobilo šele potem popolno važnost, ko bomo imeli tozadevno že potrebne uspehe.

S tem, g. urednik, sem Vam povedal, kar sem zanimivega videl in izvedel na razstavi in kakšne misli so me obhajale pri tej priliki. Seveda, vsega Vam nisem mogel popisati.

Samo nekaj Vam moram še hitro povedati: da bi bilo želeti, če bi se tudi po drugih krajih naše prijazne in življenja-pestre, ljube kmečke domovine izobrazenci in kmetovalci našli pri gospodarskem delu o priliki raznih razstav in prireditvev tako složno skupaj, kakor pri nas tukaj, na oddaljeni in samotni, od visokih planin in temnih gozdov zastraženi severni meji Slovenije.

Ob drugi priliki zopet na svidenje!

Planinski pozdrav!

F. Wernig, okrajni ekonom.

Poučno potovanje učencev mariborske vinarske in sadjarske šole.

(Dalje.)

Vodstvo mariborske vinarske in sadjarske šole je sestavilo za štiridnevno naučno potovanje letošnjih absolventov nastopni načrt: Maribor - Gornja Radgona - Ljutomer — čez Jeruzalem v Središče - Čakovec - Zagreb - Brezovica - Šenčur - Maribor.

Dne 16. julija ob šestih zjutraj smo se sestali pred mariborskim kolodvorom; našli smo 34 učencev in 5 spremljevalcev. Pred odhodom zadoni iz krepkih mladih grl slovanska himna „Od Urala

do Triglava“, potem zakrožimo nekoliko koroških narodnih in kmalu nato naš odnaša hlapon proti severni meji. Ob devetih dopoldne smo v Gornji Radgoni. Pri vlaku nas čaka g. Bouvier, posestnik vinogradov in tvornice šampanjca, in nas povede takoj v svoje kulture. — Vinograd za vinogradom si ogledujemo. Tu vidijo mladeniči nov način vzgajanja podlog, tam zopet občudujejo uspehe smotrnega izbora trte; ponekod je trta na nov način napeljana po žicah, drugod se drugače kakor ponavadi obrezana vzpenja po visokem kolju. In pa različne vrste! Mladi enologi ugibajo, kakšna je ta loza, kakšna ona, g. Bouvier in njegov stric razkazujeta in tolmačita, g. ravnatelj poučuje ... zares, kakor da je roj čebel v trsju!

Sredi vinogradov ima g. Bouvier lepo klet in v njej dobro kapljico. Kako se prilega čašica letnika 1922. s slatino po napornem potu v hudi soparici! Ali samo čašica! Potem gre pot dalje čez vinograde, ki niso več tako obdelani, kakor Bouvierjevi. Tuin-tam zmajajo učenci z glavo — hud oidij, peronospora, pikec — pri nekaterih gospodarjih tudi zanikrnost, lenoba, neznanje kukajo izmed borih loz in svariijo mladino: nikar tako, ko boš sebi sadil in sebi mastil.

V Gornji Radgoni nas vodi g. Bouvier iz kleti v klet in nam kaže svoje tekoče zlato. In kakšno zlato! Pri marsikaterem bi dejal človek: „Ali je mogoče, da to rodi naša slovenska zemljica? Ali se ti ne smehlja iz kristala pozdrav iz raja?“ — Končno pokušamo še domačo posebnost: vino od Bouvierjeve trte. Mila in ugodna pijača je plod jako občutljivega grozda, ki ga druge gorice ne gojijo. — Tuin-tam učenci zapojo. Kmalu se nabere okoli nas majhen avditorij — naši mladeniči imajo uglajeno grlo in so navdušeni za slovensko narodno pesem. In tam zunaj na deželi ušesa niso tako razvajena kakor v naši dravški metropoli.

V kleti, kjer izdelujejo šampanjec, poslušamo z deltivo dušo dolgo gospodarjevo predavanje. — Saj je v njegovi rodbini šampanjec (Bouvierji so se priselili iz Champagne) tudi — tradicija. In učenci strmijo: polica za polico se vrsti, preobložena s steklenicami; polne so vihrave tekočine, iz katere, tudi če se umiri, kipi biser za biserom. — — —

G. Bouvier je danes izredno ljubezniv in gostoljuben. Učence čaka tečen obed. Učiteljstvo je povabljenost h gostitelju. — Le kmalu zaropotejo pred hišo vozovi.

Napotimo se k drugim vinogradarjem. Ali jedva pridemo pod gorice, nas nevihta in hud naliv požene v zavetje. Čez poldrugo uro dež nekoliko poneha — ali po blatu in rosi ni moči do Kleinoscheggovih vinogradov, ki so nam bili cilj. Zatorej le kratek odmor v vinogradu grofa Trautmannsdorfa, potem pa nazaj v Gornjo Radgono. Poslovimo se od svojega prijaznega gostitelja, ki nas je tako požrtvovalno spremljal tudi po dežju in vetru, potem pa hajdi na vlak in naprej v Ljutomer. Tam se po kratkem sestanku z nekaterimi vinarji odpravimo spat. Prugo jutro se nam zopet smehlja solnce na jutranjem nebu, ko jo v dolgi vrsti krepko mahamo proti Jeruzalemu. Tu si ogledamo prvovrstne vinograde gg. Petovarja, Rajha, Zabavnika, Zemljiča in drugih znanih vinarjev in po okusnem mesnem zajutruki, ki nam ga je pripravila ljubezniva Ljutomerčanka, uberemo pot proti „Temneru“ — vinogradu

velikonedeljske graščine. V stari gotski, izvrstno urejeni kleti, smo se namerili na g. Valjaka iz Maribora, ki je baš pretakal kupljeno žlahtno kapljico. In kakšno vino so nam zopet nudili hrastovi trebušari orjaki pod visokim črnim obokom, ki ga prepreda „rhacodium cellare“ — kletna plesen. Ne veš, katero bi bolj pohvalil, ali graševino ali žlahtnino ali burgundec ali tebe, ti zavratni traminec, ki polžiš po grlu kakor nektar in potem podkašaš človeku nogo, kakor bi v svoji preveliki gostoljubnosti hotel svedeča čestilca za večno prikovati nase! — Ljutomerčani se res lahko ponašajo, da gojijo v svoji „literaturi“ taka po vsem svetu znana dela! Take kapljice zaman iščeš po vsej vinorodni Jugoslaviji. Moč in sladkost izvabi solnce tudi dalmatinskemu kršu; tako milino, tako ubranost, tako „rožico“ rodi le gruda jeruzalemska. (Dalje prih.)

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Drž. kmetijski šoli pri Sv. Juriju ob J. ž. se je oglasilo za sprejem v prihodnji 11-mesečni tečaj dosejaj samo 18 prosilcev. Ker je prostora za 28 učencev, se sprejemajo prošnje še naprej.

Sklep tečaja na drž. kmetijski šoli v Št. Juriju ob J. ž. V nedeljo, 17. septembra se je zaključil 11-mesečni tečaj. Učni uspeh je bil povprečno dober. Bili so učenci zreli fantje s kmetov, ki so se zavedali važnosti strokovne izobrazbe in povečini z velikim zanimanjem sledili pouku ter se tudi prav dobro učili. V tem razmeroma kratkem času so dobili dobro strokovno izobrazbo za svoj prihodnji poklic, kot praktični kmetovalci pa so dobro napredovali tudi o splošni izobrazbi. Uživali so okoli 1400 ur teoretičnega pouka, ostali delovni čas so se pa bavili večinoma s praktičnim delom na obsežnem posestvu šole. Priliko so imeli v podrobnostih temeljito spoznavati vse tri činitelje kmetijske produkcije, tako naravo, kapital in delo s svojimi odločilnimi vplivi na kmetijsko gospodarstvo ter si pridobili zmožnosti, da jih bodo lahko razumno izkoriščali. Splošna boljša izobrazba in pa pridobljene gospodarske zmožnosti upravičujejo skrajšan rok v vojaški službi, da se čim manj časa odtégnejo svojemu pravemu gospodarskemu poklicu. Tečaj je dovršilo 18 učencev, medtem ko jih je v početku vstopilo 25. Tekom leta jih je zapustilo zavod 7, in sicer: Zaradi premajhnega zanimanja 1, k' vojakom sta morala 2, izključen je bil 1. Zavoljo rodbinskih razmer, ker jih starši niso zamogli dalj časa pogrešati kot pomočnike na svojih posevstvih ali zavoljo prevzema posestev so izstopili tekom leta 3. Svoj izstop so ti slednji popolnoma upravičili z dokazi, da so bili k temu res prisiljeni, čeravno bi se radi do konca šolali. Dasi je tak predčasen izstop obžalovanja vreden, ne zadene krivda niti zavod, niti učencev samih, temveč sedanje razmere na kmetih posebno pomanjkanje zanesljivih delovnih moči. To je sploh dandanes glavna ovira obisku kmetijskih šol, ravno od tiste strani, kateri so najbolj namenjene, namreč sinovom z dobrih kmetij, ki naj bi nekaj postali samostalni gospodarji.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edino le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetno črko imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja, se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje

vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morejo biti svedeča le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 92. V svojem novem hlevu nameravam odpraviti gare (jarine), da bo živina jedla le iz jaslí. Ali je res, da žre živina rajše iz gar kakor iz jaslí, kakor pripoveduje moj sosed, ki je pred par leti odpravil gare, sedaj jih je pa zopet nanovo napravil, češ da živina krmo v jaslíh preveč ovoaha, oslini in napravi neokusno? (A. S. v D. p. I.)

Odgovor: Imamo bogate živinorejske kraje in dežele, kjer sploh ne poznajo gar, ampak žre živina sploh iz jaslí. In ker je tam živina veliko lepša in bolj rejena, kakor je naša, sklepate že lahko iz tega dejstva, da se da prav dobro izhajati brez gar. Gare imajo svoje prednosti, če pokladamo celo seno ali zeleno klajo, ker je živina v tem primeru ne more tako lahko razmetavati, posebno poleti ob času nadležnih muh. Sicer imajo gare pa to slabo stran, da se mora živina spenjati navzgor, da si lahko natrosi oči in da si zlasti mlada goved lahko kvarí razvoj hrbtišča in za plečeti. Gare prav lahko pogrešamo, če napravimo jaslí dosti prostorne in če jaslí na strani živine ogradimo, tako da se ne morejo živali z glavo otepati niti se med seboj prerivati. —r—

Vprašanje 93. Nasadil sem pred nekaj leti jablane, v katerih so se zaredili črvi, tako da so se začele jablane vsled tega sušiti. Vprašam, ali je mogoče črve v jablanah pokončati in na kateri način? (I. L. v D. N. p T.)

Odgovor: Kakor sodim, imate v deblih ondotnih jablan debele lesne črve, ki so gosenice od metulja „zavrtiča“ in ki vrtajo in razjedajo po deblu. Na te črve sklepamo po drobnem žaganju podobnih odpadkih, ki se nabirajo ob luknji zunaj debela. Lesne črve uničujemo s tem, da jih s pomočjo dolge žice, ki jo porinemo skozi luknjo v debló, zabadamo in s tem pokončamo. Tudi s tobakovim dimom jih lahko prepodimo iz lukenj. —r—

Vprašanje 94. Kako napravim dober kis iz vinskih tropin? (P. S. v L.)

Odgovor: Vinske tropine morate zdrobiti in v pripravní kadi zaliti s toplo vodo, toliko, da jih voda pokriva. Voda izvleče iz tropin še ostali sladkor in druge snovi. Da se to bolj uspešno vrši, je prav, da tropine v kadi vsak dan dobro premešate. V kadi se vname najprej kipenje, ki pretvarja sladkor v alkohol. Ko je to kipenje čez dober teden dni končano, se začne pravo kisanje. Pokipele tropine pustimo kisati na tropinah, še bolje pa je, da jih otišnemo in pustimo tako dobljeno tekočino posebej kisati. Pri tem kisanju se alkohol, ki je nastal iz sladkorja, pretvarja v očetno kislino. Vse to delo se mora vršiti v gorkem prostoru, ki ima 20 do 30° C. Za bolj uspešno kisanje je dobro, če primešamo par litrov vinskega ali sadnega kisa. Če hočemo dobiti močan kis, je treba primešati na 100 l tekočine še 2 ali 3 litre čistega spirita. Navadno se dela pa tudi brez tega, če so bile tropine dobre. Kis je gotov v 6 do 8 tednih. Kisanje tropin ozir. tekočine se mora vršiti v odprtih posodah. —r—

KMETIJSKE NOVICE.

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca novembra sledeča predavanja, in sicer v četrtek, 1. novembra t. l.: Begunje pri Lescah; v nedeljo, 4. novembra t. l.: Št. Vid pri Stični, Zagradec, Kokra, Zg. Bernik pri Cerkljah, Stara cerkev, okr. Kočevje, Hotedršica, Talčji vrh, Vodice, Št. Vid pri Ptuj, Konjice; v nedeljo, 11. novembra t. l.: Podgrad, Jevnica pri Kresnicah ob Savi, Bušča vas, Ribno pri Bledu, Planina, okr. Logatec, Semič, Kaplja, Sv. Lovrenc, okr. Ptuj, Kostrivnica.

DRUŽBENE VESTI.

Naročila na modro galico. Od mnogih strani je bila Kmetijska družba naprošena, naj z ozirom na sedanje hudo pomanjkanje gotovine prvotni rok za naročilo modre galice, ki je bil določen za 15. oktober, vsaj nekoliko podaljša. Uvažujoč te upravičene želje, se je Kmetijska družba odločila, da prijavni rok za naročanje galice

podaljša do 30. novembra 1923.,

do katerega časa naj posamezni udje prijavijo naročbe pri načelništvu svojih podružnic. Potrebna predplačila je obenem pri načelništvu položiti, in sicer po 6 Din za kg, kakor je bilo v 17. številki „Kmetovalca“ z dne 15. septembra določeno. Le v primeru, če bi ne bilo mogoče položiti predplačila vsled pomanjkanja gotovine do 30. novembra, se podaljša ta rok za predplačila do 20. dec. Vendar morajo podružnice poslati družbi zbrana naročila na vsak način do 30. novembra, tako da dobi družba obvezna naročila gotovo do 30. novembra, predplačila pa gotovo do 20. dec. t. l. Ta rok se ne bo mogel več podaljšati, ker bodo prve pošiljke modre galice dohajale iz inozemstva že pričetkom decembra in bo morala družba dotlej ukreniti vse potrebno za nadrobno razdeljevanje galice v Sloveniji. Tudi niso pričakovane množine letos tako velike, da bi se smeli zanašati na poznejšo zadostno dobavo, ker nedostaja družbi potrebnih sredstev za predplačevanje kupnine.

Pošiljanje zneskov na račun modre galice naj se strogo loči od pošiljanja udnine!

URADNE VESTI.

VABILA

k obnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodalen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Breznica, v nedeljo, 18. novembra 1923. zjutraj po prvi sv. maši v dvorani stare šole;

Čatež pri Veliki Loki, v nedeljo, 18. novembra 1923. po prvi sv. maši v šoli;

Dobrepolje, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob osmih zjutraj v prostorih Kmetijskega društva;

Gornji Logatec, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob desetih dopoldne pri načelniku;

Kostanjevica, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob osmih zjutraj v društveni dvorani;

Leskovec pri Krškem, v nedeljo, 18. novembra 1923. po prvi sv. maši v stari šoli;

Mošnje, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob treh popoldne v prostorih načelnika na Spodnjem Otoku;

Naklo, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob treh popoldne v stari šoli;

Nova cerkev pri Celju, v nedeljo, 18. novembra 1923. o poldevetih dopoldne v občinski pisarni;

Podčetrtek, v nedeljo, 2. decembra 1923. o poldevetih zjutraj v šoli;

Stara Loka, v nedeljo, 18. novembra 1923. po deveti sv. maši pri Juriju Gosarju;

Sv. Ana v Slovenskih goricah, v nedeljo, 25. novembra 1923. po rani sv. maši v „Posojilnem društvu“;

Sv. Jurij v Slov. gor., v nedeljo, 18. novembra 1923. po rani službi božji v stari šoli;

Škocjan, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob osmih zjutraj pri g. Globevniku v Škocjanu;

Smarjeta ob Pesnici, v nedeljo, 18. novembra 1923. po pozni službi božji v šoli;

Št. Ilj v Slovenskih goricah, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob osmih zjutraj v „Slovenskem domu“;

Videm ob Savi, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob treh popoldne v šoli;

Vodice, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob osmih zjutraj v hiši načelnika številki 44;

Vrhnika, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob treh popoldne v prostorih načelnika;

Zagorje ob Savi, v nedeljo, 18. novembra 1923. ob dveh popoldne pri g. Al. Ašiču na Lokah.

Opozorilo našim podružnicam!

Podružnični občni zbori in volitve delegatov. Bližamo se družbenemu občnemu zboru, ki se ima vršiti meseca decembra. Delegate je priglasilo **od 255 podružnic**, ki so letos upravičene poslati svoje delegate na občni zbor, **le 87 podružnic**. Manjka torej delegatov še **za 168 podružnic**. Z ozirom na to, da se zamorejo občni zbori podružnic objaviti v „Kmetovalcu“ **zadnji čas le še 15. novembra**, t. j. v prihodnji številki, da se občni zbori še lahko pravočasno izvrše, namreč 14 dni po objavi in 14 dni pred občnim zborom, pozivljamo vse **zaostale podružnice**, da ukrenejo takoj vse potrebno za sklicanje svojih občnih zborov, ki naj se vrše najbolje dne 2. decembra.

Potrebna vabila naj se tudi takoj prijavijo družbi, da jih zamoremo priobčiti v prihodnji številki, ki izide 15. novembra t. l.

Podružnice, ki so že imele občne zборе in volile delegate, naj **predložijo takoj prepise zapisnikov o občnem zboru.**

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: inserat na pol strani 400 D, na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnik naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 20. Ljubljana, 31. oktobra 1923. Letnik XL.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Semena:

Oves, zdrav iz Bačke za krmo, po Din 3.25, vreče se računajo posebej.

Grahora, mešana z ržjo ali ječmenom, po Din 6.25 za kg.

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagnskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik, 18—20% po Din 320.— za 100 kg franco vreče. Vreče po 75 kg.

Kajnit, 14—15% po Din 70.— za 100 kg.

Kalijeva sol, 42%, po Din 150.— za 100 kilogramov.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 260.— za 100 kg z vrečami.

Razklejana kostna moka, 26% fosforove kisline, 2½% dušika po Din 210.— za 100 kg. Vreče po 100 kg.

Rožena moka po Din 500.— za 100 kg. Vreče po 80 kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 175.— za 100 kg. Vreče po 100 kg.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po Din 160.— za 100 kg. Vreče po 80 kg.

Thomasova žlindra, vsebujoča 17—18% raztopne fosforove kisline, po Din 180 za 100 kg.

Krmila:

Lanene tropine po Din 5.— za kg. Vreče po 50 kg.

Orehove tropine, vsebujoče 42% beljakovin in maščobe po Din 5.— za kilogram z vrečami. Vreče pa 75 kg.

Osušeni zrezki sladkorne pese po Din 3.50 za kilograma z vrečami vred. Po znižani ceni 2.50 jih oddamo onim naročnikom, ki prijavijo naročila takoj, predno zaključimo tozadevno oddajo.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6.— kilogram na drobno Din 7.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 8.— za kg, na drobno Din 8.50 za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, drevesni karbolin, sredstvo za pokončevanje drevesnih škodljivcev v steklenicah po 1 in pol kg po Din 25.—. Po pošti se razpošilja samo v ročkah po 4 in pol kg po Din 80.—. Poština posebej.

Drevesne škropilnice za prevoz po Din 200 za komad.

Vinski eponit po Din 80.— za kg. Poština posebej.

Gumijeve cevi po Din 20.— za 1 m.

Sulikol, tekoče žveplo zoper plesnobo na grozdju (glej spis v „Kmetovalcu“ t. l.) po 15 Din steklenica za 50 gramov, ki zadostuje za 100 l tekočine.

Uranja zelenilo se oddaja v tablah po Din 9.— za komad.

Uspulun — najuspešnejše, že dobro znano sredstvo za razkuženje vseh vrst semenja — je zopet na zalogi. Kdor se hoče poučiti o namakanju semenja s tem sredstvom in sploh o uničevanju sneti in drugih takih boleznih na žitu in stročnini, naj si pri Kmetijski družbi naroči za 1 Din Gospodarsko navodilo št. 57 o „Snetjavosti pri žitu“. Uspulun je barvasti prah, ki se v vodi hitro raztopi in se dobiva pri Kmetijski družbi v škatljicah po 50 gramov za Din 12.50, 100 gr Din 22.—, 250 gr Din 50.— 500 gr 92 Din, 1 kg 170 Din.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40.— brez poštine.

Žveplo, dvojno rafinirano, po Din 5.— za kg.

Žveplovski trakovi na asbestu, najfinejši, po Din 16.— za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Antiavit v varstvo setev pšenice, turščice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnih po 50 gramov za 6-25 dinarjev, ¼ kg 20.—, 1 kg 80.— Din.

Vile s 4 roglji, najfinejše po Din 28.— za komad.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Posnemalniki, Jubilea.

za 50 l po	Din 625.—	za komad
" 75 "	" 700.—	" "
" 100 "	" 1250.—	" "
" 125 "	" 1300.—	" "
Brane VA	" 455.—	" "
Ročni okopavalnik	" 280.—	" "

Travniške brane A, Din 900.— za komad.

Travniške brane A, Din 1000.— za komad.

Trokarji št. 1323 za govedo po Din 50.—.

Trokarji št. 1293 za ovce po Din 40.—.

Mlečne cevi št. 3561 po Din 7.—.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—.

Obračalni plugi W7 po Din 1000.—.

Plugi univerzalni, D 6 MN po Din 1150.— za komad.

Požiralnikove cevi št. 3455 za govedo po Din 160.—.

Požiralnikove cevi št. 3457 za ovce, Din 100.—.

Plužni trupi Urb4 po Din 175.—.

Teležji napajalniki po Din 100.—.

Gumijevi seski po Din 15.—.

Emajlna posoda:

Lonci premer 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, Din. 8.50 10.— 12.— 15.— 19.— 24.— 30.— 36.— 42.—

premer 24, 26, 28, Din. 49.— 60.— 70.—

Kozice premer 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, Din. 15.— 18.— 21.— 25.— 30.— 36.— 42.— 48.— 60.—

Ponve premer 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, Din 12.— 14.— 17.— 21.— 24.— 28.— 32.— 40.—

Pokrovke premer 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, Din. 4.50 5.— 5.50 6.— 7.— 8.— 9.50 11.50 premer 26, 28, 30, 32, Din 13.— 15.— 18.— 21.—

Zajemalke premer 9, 10, 11, Din. 10.— 11.— 12.—

Penovke premer 10, 11, 12, Din. 12.— 13 50 15.—

Škafi premer 45 cm., 50 cm, Din. 85.— 95.—

Vedrice premer 28, Din. 45.—

Ročke za mleko vsebina ¾, 1, 1½, 2, 2½, 3, Din. 25.— 30.— 36.— 42.— 48.— 54.—

Pri večjem odjemu znaten popust.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znakmah najmanj pa skupaj Din 6.—, sicer se naznanila ne objavijo. Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Okopalnike in osipalnike

za koruzo in krompir, kosilnice, obračevalce sena, vitle, mlatilnice, motorje, žitne čistilnice sadne mlino in preše in vse druge kmetijske stroje dobavlja.

K. in R. Ježek, tovarna strojev in livarna, Maribor.

Prodaj

štiri velike hrastove sode po 14, 15, 16 in 30 hl. So v dobrem stanju. Cena po dozovoru. Vprašanja na: Fr. Cegnar, Zahnlca, pošta Skofja Loka.

Sadno drevje in trsje

Drevesničarsko in trsničarsko podjetje: Ivan Dolinšek, St. III, pošta in postaja Velenje (odlikovana na sadni razstavi v Celju 1922 s prvim odlikovanjem) nudi visokodebelnate jablane, breskove in marelične grmiče, enoletne okulantje na kutini in jablane na divjaku. Ameriški ključki in cepljeno trsje.

Sode, za vino, mošt, žganje i. t. d. prodaja trvdka I. Avguštin, Sp. Sišk. Jernejeva c. 231.

Prodaj

sadna drevesca in divje kostanje. Jakob Pintar, sadjerejec, Sv. Tomaž, p. Skofja Loka.

Krava

težka, napredaj, ki bo strila 21. decembra. Dravljje št. 42.

Strojarna

Fran Tršarja na Vrhniki priporoča vsakovrstno usnje, na drobno in debelo, zlasti gonilna in šivalna jermena. Prevzema vse kože v strojenje, tudi na boks.

Gospodinja

se išče k samostojnemu gospodu na srednjeveliko posestvo. Ponudbe z navedbo zahtevk in osebnih podatkov pod „vestna“ na upravništvo Kmetovalca.

Prodaj

popolnoma nov, 2 meseca rabljen bencin-bencolmotor, ležeče konstrukcije, 4½ HP, 450 tur, tipa L. B. 5%, kompletan. Karol Sterman, hotel Ljutomer.

Bencin-lokomobila

6-8 K. s. prevozna. Znamke „Otto“ iz tovarne Langen & Wolf, ugodno na prodaj. Strojno ključarsko podjetje dr. z o. z. Kranj.

Hlode, gojzdove, trame, deske in drva

ponudite Lesni družbi Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodnijo. Plačujemo se najvišje dnevne cene.

2 hrastova sode, vinska, transportna, iz klanega lesa po 695 in 576 l se prodasta. Naslov pove uprava lista.

Prodajo se

radvanske plemenske kokoši, jarcčke. Poizve se: Rosmanit, Radvina pri Mariboru.

Priznano najboljšo

peklenske kose (Höllensensen)

priporoča založnik in samoprodaja te znamke za jugoslavijo trvdka F. S. Skrobar, Višnja gora. — Preprodajalcem ugodne cene!

Stole,

tipčne in lepo izdelane, priporoča Teharska lesna industrija, pošta in postaja Store pri Celju. Razpošilja na drobno in debelo. Zahtevajte cenik!

Tudi letos kupuje R. LUCKMANN v Ljubljani na Martinovi (Abacjelvi) cesti 10 po najvišjih cenah raznovrstna zeljšča, suho cvetje (suhe rože), lipo cvetje, korenine, lubje in semena. Kdor si hoče s pridnim nabiranjem zagotoviti dober zaslupek, naj zahteva pojasnila pri imenovani trvdki. Cene, ki jih plačujem nabiralcem, so letos izredno visoke.

Novo črno brinje

in suhe slive za žganje ima v zalogi I. Knez v Ljubljani, Gosposvetska cesta 3.

Cepljene trte

Vkoreninjenih divjakov in sadna drevesca najbolj rodovitnih in priporočljivih vrst, oddaja že sedaj v jeseni po ugodni ceni, dobro in zanesljivo blago. Za pismen odgovor je treba priložiti znamke. Alojzij Grabar, posestnik in trtnar, Zagorci, pošta Juršinci pri Ptuj.

Proda se

večji acetylenski aparati za približno 30 luči in več sodov iz Indijskega hrasta od 300—1200 litrov vsebine, posebno pripravi za namakanje sadja ali kot gnojnični sodi. Podrobnosti daje Ignac Fock, Kranj.

Lanene tropine

lastnega izdelka prodaja po najnižji ceni Alojzij Trampuš, izdelovatelj lanenega olja, Golobrd 29, pošta Medvode.

Mlinske kamne

naizanesljivejše v vseh vrstah in trdočah kupite naiceneje pri Franc Zdolšek, izdelovanje mlinskih kamnov pri Sv. Juriju ob luži, žel in v Rimskih Toplicah. Informacije brezplačno!

Čisti čebelni med

(ajdov) kg po Din 25.— od 25 kg naprej 8 odstotkov popusta. Ivan Jurančič, drž. čeb. pot. učitelj, pošta Sv. Andraž v Slovenskih goricah.

Veliko železno gonilno kolo

2 m v premeru, 400 kg težko, za pogon mlatilnice, cirkularne žage itd. se prodaja po Din 800. Ivan Jurančič, posestnik in čebelar, pošta Sv. Andraž v Slov. goricah, žel. postaja Ptui.

Korenje

dam za peso. Franc Stupica, Vir št. 3 pri Domžalah.

Prodaj

več dobro ohranjenih vinskih polovnjakov. A. Traun, Ljubljana, Bleiweisova cesta 20, III. nadst.

Kostanjeve taninske drve in hrastove

ponudite proti takojšnji plači trvdki Kupnik, Podplat. Istojam dobi službo starejši vrtnar.

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgovino R. Stermecki, kjer kupite letos **sukno**

za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujavo platno, kakor tudi vso drugo manufaturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene.

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD

v Ljubljani, Marijin trg šte. 8., reg. zadr. z o. z.

sprejema vloge na knjižice in plača čistih

7%

obresti brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Za večje in stalne vloge kakor tudi za vloge v tekočem rač. obrestovanje po dogovoru.

Podeljuje kratkoročne trgovske in personalne kredite najkulantneje.

Upravništvo „Kmetovalca“

sprejema

primerne inserate

po cenah,

ki so razvidne na poglavju.

Objavljenje bo ime-
lo vedno zadovoljiv
uspeh, kajti „Kme-
tovalec“ izhaja
dvakrat mesečno v
30 tisoč izvodih ter
je razširjen po vseh
slovenskih deželah.

Kmetska posojilnica

Ijubljanske okolice ■ v LJUBLJANI ■

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **5%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 160.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

Kmetijska družba

ZA SLOVENIJO

je izdala in prodaja naslednje knjige:

Zvezek	Cena D
2. Fr. Stupar: Apno v kmetijstvu	1.—
3. Fr. Stupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	1.—
5. M. Kostanjevec: O užitnini od vina in mesa	3.—
8. Boh. Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških ključev	1.—
10. B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	2.—
12. Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. (B. Skalický)	1.50
13. O sestavljanju in setvi travnih mešanic. (Weinzler-Turk)	2.50
14. Ing. Anton Šivic: Poljudno navodilo za merjenje lesa	10.—
15. Steuert-Jamnik: Sosedna Razumnika konjereja	2.50
Zivnozdr. ovro Tepina: Podkovstvo, pouk kovačem in konjerejem	12.—

Standard Oil Co of Jugoslavia

v Zagrebu

priporoča p. n. naročnikom svojo stalno zalogo:

bencina, petroleja, parafina, vseh vrst mineralnih strojnih olj za automobile.

Tozadevne informacije in naročila sprejema glavno zastopstvo:

G. Menardi, Ljubljana,

Trubarjeva ulica 2.

Telefon št. 62.

Iv. Jax in sin

Ljubljana.

Gospodarska cesta

šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linca. Ustanovljena l. 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji

„A D L E R“

Centki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA, WAPPENRAD.

10 letne garancije.

Sodi

za vino, žganje, olje, mast, med, petrolej

za transport in shrambo ima vedno v zalogi vsako množino

Franjo Repič

sodarski mojster Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemajo se v to stroko spadajoča opravila.

Solidno delo!

Cene zmerni! Tečaj postrežbal

Thomasovo žlindro

z jamčeno vsebino 17/18% fosforove kisline, najfineje zmleto, nudi svojim podružnicam in udom **po Din 170** — v celih vagonih franko Ljubljana

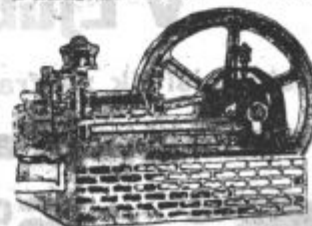
Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani.

Vsa druga umetna gnojila, močna krmila itd. stalno na zalogi.

Gospodarska zveza

v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev.

iz najslavitejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih tvornic „Welsia“.

Mestni trg šte. 10.

Kemični laboratorij

za izdelovanje desinfekcijskih sredstev.

Arborin Sanitol

za zatiranje škodljivcev na sadnem drevju.

za desinfekcijo pri nalezljivih boleznih.

Vizometre „Bernadot“ — Asbesta
 bombaž in prašek — Eponit —
 Francosko želatino — Lipovo oglje
 Marmornat prašek — Modro ga-
 lico — Natrijev bisulfit — Riblj
 mehur — Špansko zemljo — Ta-
 ma — Žveplo v prahu — Limo-
 nova kislino — Vinsko kislino —
 Sodo bicarbono — Strupa proste
 barve itd. ima v zalogi po naj-
 nižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto
 1924,

ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je naj-
 starejši slovenski kmetijski
 koledar, koji je bil najbolj
 vpoštevan že od naših pra-
 dedov.

Tudi letošnja obširna izdaja
 se odlikuje po bogati vse-
 binji, zato pride prav vsaki
 slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah
 po Sloveniji, in stane 5 Di-
 narjev; kjer bi je ne bilo
 dobiti, naj se naroči po do-
 pisnici pri

J. Blasnika naslednikih
 tiskarna in litografični zavod
 LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12.

Združene opekarne d. d. Ljubljana

nudijo v poljubnih množinah

zarezane strešnike

model „A“ in model „D“ (utorni crep) najpriprostejše,
 najtrpežnejše in najcenejše kritje streh sedanjosti, dalje

zidno opeko

Na željo pošljemo popis in ponudbe.

Spretni zastopniki se sprejmejo.

FRANC ŠRAMEK

stavbeni in ornamentni klepar,
 inštalater in kotlar v Trziču,
 izdeluje

najboljše kotle za kuhanje žganja in tudi vsakovrstne pečl za kur-
 javo žaganja po jako nizkih cenah, garantirano izvrstno blago.
 Pripravljen sem tudi dati za poskušnjo tako peč brezplačno, da
 se dotični lahko prepriča o resničnosti mojih navedb. Prevzamem
 in solidno po zmernih cenah izvršim vsa v mojo stroko spadajoča
 dela kakor tudi inštaliram vsakovrstne vodovode hitro in zanesljivo.

Nov žitni mlin

prenosljiv, 2-20 m dolg, 0-80 m
 širok in 2-20 visok, navadni
 mlinski kamni, na vodni, mo-
 torni, konjski ali ročni pogon.
 Potrebna gonilna moč približno
 1 HP, se po ugodni ceni proda.

FRAN DRNOVŠEK

Trbovlje II./69.

Vabilo
 na

ustanovni občni zbor

»Kmečke hranilnice in posojilnice
 na Logu reg. zadr. z neom. zav.«,
 ki se vrši 18. novembra 1923 ob
 2. uri popoldne na Logu št. 17.

(DNEVNI RED:

1. Poročilo pripravjalnega odbora.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev poslovnika za nadzorstvo.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se vrši čez 14 dni na
 istem prostoru z istim dnevnim redom drug občni
 zbor, ki bo sklepal brez ozira na število navzočih
 članov.

Pripravljajni odbor.

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani

(v lastni hiši tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge po

5%

Portland--cement

vsaki množini in po tovarniški
 ceni vedno v zalogi. Trgovci
 dobijo primeren popust.

Prodajni urad portlandskega cementa

A. Pečevnik, Ljubljana

Pisarna in skladišče, Cesta na
 južno železnico.